

INTERNACIONALNI SAVJET ZA SPOMENIKE KULTURE I LOKACIJE

● *Conseil international des monuments et des sites — ICOMOS*

Od 4. do 6. jula ove godine održan je u Parizu »Colloque sur l'étude de la photogrametrie appliquées aux monuments historiques« u prostorijama Nacionalnog geografskog instituta Francuske.

U svijetu se sve više posvećuje pažnja izradi dokumentacije kulturno-historijskih spomenika i urbanističkih cjelina. Sve nacije pa i one u razvoju ulažu mnogo truda i sredstava da bi sačuvala svoju kulturnu baštinu, da joj omoguće izradu što vrijednije i tačnije dokumentacije, bolju interpretaciju i naučnu obradu te u krajnjoj liniji što vjerniju rekonstrukciju. Ovi radovi i naponi stručnjaka se odvijaju u raznim pravcima naučne, tehničke i praktičke djelatnosti.

Danas je već gotovo nemoguće zamisliti dokumentaciju jednog kulturno-historijskog spomenika pri čijoj izradi nisu korištene geodetske metode i izmjere pomoću geodetskih instrumenata.

Nije rijedak slučaj da se kod mnogih nacija već organizuju specijalne grupe geodeta koje se bave ovim problemima, izučavaju ih i u suradnji sa drugim stručnjacima određuju najpovoljnije metode rada. Posjetioci geodetskih nacionalnih i internacionalnih manifestacija (kongresa, simpozijuma i sl.) sigurno mogu konstatirati da se izlaže sve više radova sa ovog područja.

Ovom kolokviju je prisustvovalo oko 40 učesnika iz 12 zemalja. Održano je 11 referata uz opsežnu diskusiju. Za cijelo vrijeme zasjedanja bili su prisutni predstavnici UNESCO-a i predstavnik centra iz Rima. Oni su neposredno predlagali mogućnosti suradnje pojedinih nacionalnih organizacija za određene regione. Interesantno je napomenuti da je od svih prisutnih bio

veoma mali broj inženjera geodezije.

U referatima i diskusijama iskristalizirala su se dva načina prilaženja ovom problemu u raznim zemljama. Kod jednih pripremom objekta za snimanje, snimanjem, interpretacijom, kao i svim daljnjim radovima do izrade plana ne rukovode geodeti; kod drugih pripremom, snimanjem i izradom plana rukovode geodeti, dok interpretaciju vrše drugi zainteresirani stručnjaci.

Na izložbi radova koja je priređena ovom prilikom mogla se uočiti velika preciznost u detaljima kao i širok diapazon spomenika i dokumentacije za koju se koriste geodetske metode.

U diskusijama, a posebno u završnom izlaganju je dolazilo do izražaja neslaganje među prisutnima u načinu prilaženja ovim radovima, jednoobraznosti izrade dokumentacije i arhiviranja, primjeni metoda i instrumentarija kao i u nizu drugih detalja, kao pitanje mjerila snimanja i izrade plana za pojedine kategorije spomenika, prema spomenika za snimanje itd. Kod ovih radova već se koriste automatska geodetska pomagala i elektronski računski strojevi. Svakako da ovo omogućava našim kolegama u nekim zemljama lakši pristup ovim zadacima koji su veoma opsežni (Francuska, Italija, Čehoslovačka, Austrija i dr.). Vrijedno je spomenuti da je na ovom kolegiju učinjen pokušaj da se spomenici kategoriziraju prema njihovoj veličini i vrijednosti i na osnovu toga odredi mjerilo snimanja i kartiranja kao i instrumentarij koji se kod toga može koristiti.

Na žalost to nije uspjelo, jer su se u diskusiji pokazale razlike u mišljenjima kao rezultat različito stečenog iskustva u radu. O ovom problemu će raspraviti posebna komisija i onda dostaviti svoja mišljenja svim učesnicima kolokvija.

- 1) Maurice Carbonnell: (Francuska) L'histoire et la situation présente des applications de la photogrammétrie à l'architecture. (Historijski prikaz i sadnja situacija primjene fotogrametrije u arhitekturi).
- 2) Jean Pierre Paquet: (Francuska) Panorama des apports possibles de la photogrammétrie dans les différents champs d'études et de travaux de l'architecte. Possibilités et insuffisances. (Prikaz primjene fotogrametrije u raznim studijama i radovima arhitekata. Mogućnosti i nedostaci).
- 3) Raffaele de Vita: (Italija) Les exigences modernes de l'étude scientifique des monuments et de l'histoire technique de l'architecture. Intérêt des méthodes photogrammétriques de relevé. (Potreba savremenog naučnog izučavanja spomenika i tehničke historije arhitekture. Koristi fotogrametrijske metode snimanja).
- 4) Andre Donzet: (Francuska) Les besoins de l'architecte pour la restauration des monuments et l'analyse des villes anciennes. (Nužnost učestvovanja arhitekata kod restauracije spomenika i analize starih gradova).
- 5) Miroslav Jirinec: (Čehoslovačka) Apport de la photogrammetrie dans les travaux courants de la conservation. (Doprinos fotogrametrije u tekućim radovima konzerviranja).
- 6) R. W. Mac Dowall: (Engleska) Intérêt des archives photogrammétriques des monuments et des oeuvres d'art. (Važnost arhiviranja fotogrametrijske dokumentacije spomenika i umjetničkih djela).
- 7) Cevat Erder: (Turska) Intervention de la photogrammétrie dans les relevés d'art menacés par les grands travaux. (Udio fotogrametrije kod snimanja umjetničkih djela kao preteča velikih radova).
- 8) Rudolf Meyer: (D.R. Njemačka) Les méthodes modernes d'exploitation des archives photogrammétriques architecturales anciennes. (Moderne metode korištenja fotogrametrijskih podataka stare arhitekture).
- 9) Jerzy Gomolizewski: (Poljska) Possibilités et intérêt d'un relevé de la forme effective avec toutes ses irrégularités. (Mogućnosti i potreba jednog integralnog snimka stvarnog oblika sa svim njegovim nepravilnostima).
- 10) Perry E. Borchers: (U.S.A) Les méthodes photogrammétriques de mesure des déformations en architecture. (Fotogrametrijske metode mjerenja deformacija u arhitekturi).
- 11) Hans Foramitti: (Austrija) Expériences dans l'application courante de la photogrammétrie au service des monuments historiques. (Iskustva u primjeni fotogrametrije u službi historijskih spomenika).

Veljko Petković

»GEODETSKI LIST«. Izdavač: »SAVEZ GEODETSKIH INŽENJERA I GEOMETARA« SR Hrvatske, Zagreb Berislavićeva 6. — Odgovorni urednik: Prof. ing. Mato Janković, Zagreb Hrvojeva ul. 5 — Uprava, uredništvo i administracija: Zagreb, Geodetski fakultet, Kačićeva 26. — Pretplata 60 N. d. Za članove stručnih društava: 10 N. d., — za đake i studente: 6 N. d. — Tekući račun kod Narodne banke Zagreb broj 301-8-2330